

Законът, който дава право на гражданите да направят властта по-прозрачна

Написано от Държавна сигурност.com
Вторник, 07 Юли 2015 18:19

Едно от най-важните неща, постигнати със Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ), е това, че той урежда правото на всеки един гражданин да изиска обществена информация, чрез която да помага за създаването на една прозрачна и ефективна държавна администрация.

Това заяви изпълнителният директор на фондация „Програма достъп до информация“ (ПДИ) Гергана Жулева. На пресконференция днес неправителствената организация отбеляза влизането в сила на ЗДОИ точно преди 15 години (законът е обнародван на 7 юли 2000 г.).

По думите на Гергана Жулева този закон е в помощ на демократичното общество и дава възможност на гражданите да упражняват това свое право – правото на достъп до обществена информация, така че да могат да формират мнение за управлението и да могат да го контролират. И не на последно място гражданите да могат да участват информирано в обществения дебат.

Тя припомни, че фондацията е стартирала кампания за приемането на това законодателство през 1997 г., като по това време само в около 12 държави в света е бил приет ЗДОИ.

„Беше изминат доста дълъг път. Търсещите достъп до информация и от друга страна – администрацията, направиха много крачки. В началото имаше нагласа да се смята, че информацията, която се създава и съхранява в държавните органи, принадлежи на държавата, и не е работа на гражданите да я получават, но това се промени“, отбеляза изпълнителният директор на ПДИ.

Законът, който дава право на гражданите да направят властта по-прозрачна

Написано от Държавна сигурност.com
Вторник, 07 Юли 2015 18:19

Гергана Жулева подчерта, че ЗДОИ е първият закон в България, представен за публично обсъждане.

Според изнесената статистика най-голямата група подаващи заявления лица са гражданите, следвани от журналистите и бизнес компании, а на четвърто място се нареждат неправителствените организации.

Александър Кашъмов, адвокат и ръководител на правния отдел на ПДИ, отбеляза, че днес съществуват около 120 национални закони за достъп до обществена информация и България е една от страните, които са го приели през 2000 г.

„Вече има много по-широко международна правна рамка на проблематиката за достъпа до обществена информация, а по интензивност на ползването на закона спрямо населението България се нарежда в челото сред страните първите в света”, каза той.

Кашъмов е категоричен, че българският обществен живот не минава без Закона за достъп до обществена информация. Той е неделима част от темите като реформата на съдебната система, обществените поръчки, монополите, гражданските протести, „Южен поток”, случилото се наскоро в Гърмен, морала на публичните фигури. Това са част от топиците на обществената дискусия, които показват колко е важно използването на закона”, коментира юристът.

Той обърна внимание на внесените в Народното събрание промени в ЗДОИ, които предвиждат по широк достъп до информация по електронен път, както и публикуването на информация в интернет.

Институциите получават задължение всяка година да публикуват списък с информациите, които са публикувани освен предвидените в закона.

Дарина Палова, юрист от ПДИ, заяви, че екипът на фондация работи за популяризирането и прилагането на правото на достъп до обществена информация в обществото. „Участвали сме в Хиляди консултации, водели сме стотици дела, много от

които спечелихме в съда”, отбеляза тя. Палова коментира, че резултатите от действието на закона за изминалите 15 години е, че днес е много по-лесно и бързо може да се получи информация отколкото преди 10-12 г.

„Законът за достъп до обществена информация е мощен инструмент в ръцете на всяко гражданско общество, което желае да бъде активно”, заяви Кирил Терзийски, юрист от ПДИ. Той посочи, че до момента ПДИ е водила над 400 дела за достъп до информация.

„По някои от съдебните дела са правени сериозни пробиви и е получавана информация дори до секретни документи на бившата Държавна сигурност”, отбеляза той. По думите му обществената информация тя дава знание на обществото, а добрата му информираност е голяма сила.

Сайтът **desebg.com** поддържа специална рубрика [„Достъп до информация”](#) поради убедеността на неговия основател Христо Христов във факта, че Законът за достъп до обществена информация е едно от най-ценните завоевания на гражданското общество след промените и е най-силното оръжие в ръцете на гражданите и независимите журналисти.

Чрез ЗДОИ и с помощта на адвокатите от „Програма достъп до информация” Александър Кашъмов и Кирил Терзийски [Христо Христов](#) печели две съдебни битки за достъп до ключови документи за убийството на писателя Георги Марков от Държавна сигурност с помощта на КГБ през 1978 г. в Лондон.

През 2004 г. разследващият журналист осъжда във Върховния административен съд тогавашния министър на вътрешните работи Георги Петканов за мълчалив отказ на достъп до литерните дела на радиостанциите „Свободна Европа”, Би Би Си и „Дойче веле”, свързани с писателя Георги Марков.

През 2007 г. Христов осъжда във Върховния административен съд и директора на Националната разузнавателна служба ген. Кирчо Киров за отказа му да предостави достъп до най-важните документи за убийството на Георги Марков – досието на италианеца с датски паспорт Франческо Гулино, единствения заподозрян по случая от българското и британско разследване, както и на документи за взаимодействието на

Законът, който дава право на гражданите да направят властта по-прозрачна

Написано от Държавна сигурност.com
Вторник, 07 Юли 2015 18:19

Първо главно управление (ПГУ) на ДС и КГБ по случая. След съдебното решение ген. Киров предава в комисията по досиетата над 100 тома архивни материали от ПГУ за ползване от журналиста, които са първите документи на комунистическото разузнаване, станали обществено достояние след промените през 1989 г.

В резултат на тези съдебни битки Христо Христов издава най-подробното и обективно документално разследване за ликвидирането на Марков – **„Убийте Скитник”** – българската и британската държавна политика по случая Георги Марков (2005) и **„Двойният живот на агент Пикадили”** – единственият официално заподозрян за убийството на Георги Марков (2008).

Повече информация за достъпа до обществена информация може да намерите на сайта на ПДИ (<http://www.aip-bg.org/>).